

Liite 1

TASEVASTUUTA JA TASESELVITYSTÄ KOSKEVA KÄSIKIRJA

**OSA 2:
FINGRID OYJ:N YLEISET TASESELVITYKSEN EHDOT**

1	Johdanto	3
1.1	Määritelmät	3
2	Tasevastaavaksi ryhtymisen vaatimukset	5
3	Valtakunnallinen taseselvitys	5
4	Tasevastuun järjestäminen sähkönkäyttöpaikassa	6
5	Tasevastaavan vastuut	6
6	Rakenteellisten tietojen raportointi	7
6.1	Raportointivastuut ja aikataulut	7
6.1.1	Tasevastaava vastaa seuraavien rakenteellisten tietojen raportoisesta ja ylläpidosta	7
6.1.2	Verkonhaltija vastaa seuraavien rakenteellisten tietojen raportoisesta ja ylläpidosta	8
6.1.3	Rakenteellisten tietojen raportoinnin aikataulut	8
6.1.4	Osuusvoimalaitosten käsittely	9
7	Taseselvitystietojen raportointi	10
7.1	Tasevastaava vastaa seuraavien taseselvitystietojen raportoisesta	10
7.1.1	Säätöobjektikohtaiset suunnitelmat	10
7.1.2	Kiinteät toimitukset	10
7.2	Verkonhaltija vastaa seuraavien taseselvitystietojen raportoisesta	10
7.2.1	Rajapistesummat	11
7.2.2	Tuotanto	11
7.2.3	Kulutus	11
7.3	Taseselvitysyksikön raportointiperiaatteet	11
7.4	Tietojen toimittaminen	12
7.5	Kalenteri ja aikavyöhykkeet	12
8	Ehtojen rikkominen	12
9	Vahingonkorvaus	12

1

Johdanto

Tämä käsikirjan osa sisältää taseselvitykseen liittyvät ehdot, edellytykset ja yleiset menettelytavat joilla määritellään tasevastaavan (jäljempänä Tasevastaava) taseselvitystä koskevat oikeudet, vastuut ja velvollisuudet. Yleisten taseselvitysehtojen lähtökohtana ovat Valtioneuvoston asetus *sähkötoimitusten selvityksestä ja mittauksesta*, Työ- ja elinkeinoministeriön asetus *sähkökaupassa ja sähkötoimitusten selvityksessä noudatettavasta* tiedonvaihdosta, sekä Euroopan Komission sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista antaman asetuksen Electricity Balancing Guideline, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/2195), Tasehallinnan suuntaviivat (jäljempänä EBGL).

Tasevastaava on sähkömarkkinoiden osapuoli mukaan lukien nimitetty sähkömarkkinaoperaattori, joka tasapainottaa sähkön tuotantonsa ja hankintansa sekä sähkön käyttönsä ja toimitustensa erotuksen Fingridin toimittamalla sähköllä Suomen tasepoikkeama-alueella, joka on yhtä kuin vuorokausimarkkinan Suomen tarjousalue (markkinatasealue). Tämä alue vastaa myös Suomen tasepoikkeamahinta-aluetta.

Tasevastaavalla tulee olla voimassa oleva tasepalvelusopimus Fingrid Oyj:n (Fingrid) sekä Imbalance Settlement Agreement -sopimus eSett Oy:n (Taseselvitysyksikkö) kanssa.

1.1

Määritelmät

Tässä asiakirjassa käytetään seuraavia määritelmiä:

Avoimella toimituksella tarkoitetaan sähkötoimitusta, jossa sähkötoimittaja toimittaa asiakkaalleen kaiken tämän tarvitseman sähkön, sekä sähkötoimitusta, jossa sähkötoimittaja tasapainottaa asiakkaan sähköntuotannon ja -hankinnan sekä sähkönkäytön ja -toimituksen erotuksen toimittamalla puuttuvan sähkömäärän tai vastaanottamalla ylijäämän kunkin tasatunnin aikana.

Avointen toimitusten ketju. Jokaisen sähkömarkkinoiden osapuolen tulee kuulua avointen toimitusten ketjuun, jossa viimeisenä avoimena toimittajana on järjestelmävastaava Fingrid.

Kahdenvälisellä kaupalla tarkoitetaan sähkön toimitusta, jossa sähkön myyjä toimittaa asiakkaalleen ennalta sovitulla käyttötunnilla ennalta sovitun sähkömäärän.

Kiinteällä toimituksella tarkoitetaan toimitusta, jossa sähkön myyjä toimittaa asiakkaalleen ennalta sovitulla käyttötunnilla ennalta sovitun sähkömäärän.

Kulutustaseella tarkoitetaan tasetta, joka muodostuu tasevastaavan kokonaistuotantosuunnitelmasta, kiinteistä toimituksista, mitatuista toimituksista (toteutunut kulutus) sekä kulutustaseen tehokaupoista ja säätöenergioista.

Mittausalueella tarkoitetaan fyysistä aluetta, jossa kulutus, tuotanto ja rajapistemittaukset voidaan mitata. Mittausalue voi sisältää sekä tuotantoa että kulutusta, mutta myös vain toista näistä.

Nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla tarkoitetaan markkinaoperaattoria, eli sähköpörssiä, joka tekee sähköpörssiakauppaa niiden markkinaosapuolten kanssa, joilla on voimassa oleva sopimus sähköpörssiakaupan harjoittamiseen.

Nordic Imbalance Settlement (NBS) Handbook –ohjekirjalla tarkoitetaan taseselvityksikön Fingridin toimeksiannosta ylläpitämää tasevastuuta ja taseselvitystä koskevaa Nordic Imbalance Settlement (NBS) Handbook -ohjekirjaa (Ohjekirja), joka on näiden ehtojen mukainen ja sisältää näitä ehtoja tarkentavia toimintatapoja, sekä tarkemman kuvauksen taseselvityksen toteuttamisesta.

Osuusvoimalaitoksella tarkoitetaan voimalaitosta, jonka tuotanto jaetaan voimalaitososuuksien haltijoille tunneittain.

Rajapistekaupalla tarkoitetaan kahden eri markkinatasealueisiin kuuluvan mittausalueen välillä syntyvää rajapistesummaa, joka on ostettava tai myytävä.

Rajapistesummalla tarkoitetaan kahden mittausalueen välisten mittauksien summaa, jonka tuntiarvoa käytetään sähkötaseiden selvittämisessä.

Säätöobjektilla tarkoitetaan yhden tai useamman generaattorin ja tuotantoyksikön ryhmää yhdellä siirtoalueella. Säätöobjekti voi sisältää vain yhden tyyppistä tuotantolajia (tuuli-, vesi-, ydinvoima jne.). Säätöobjektia kohden voi olla vain yksi tasevastaava.

Säätösähkökaupalla tarkoitetaan säätösähkömarkkinoilta aktivoidusta säätötarjouksesta syntynyttä Fingridin ja reservitoimittajan välistä tasepoikkeamakorjausta.

Tasepalvelun tarjoajalla tarkoitetaan markkinaosapuolta, jonka reservejä tarjoavat yksiköt tai reservejä tarjoavat ryhmät pystyvät tarjoamaan tasepalveluja siirtoverkonhaltijoille. Tässä dokumentissa **reservitoimittaja**.

Tasepoikkeamakorjauksella tarkoitetaan tasepalvelun tarjoajalta saatua tasesähköä vastaavaa energiamäärää, jota liittävä siirtoverkonhaltija soveltaa taseselvitysjaksolla kyseessä oleviin tasevastaaviin ja jota käytetään kyseisten tasevastaavien tasepoikkeaman laskennassa.

Taseselvitysjaksolla tarkoitetaan aikayksikköä, jolla tasevastaavien tasepoikkeamat lasketaan.

Taseselvityksellä tarkoitetaan taseselvitysjakson toteutuneiden tuotantojen, kulutusten ja sähkökauppojen jälkiselvittämistä. Taseselvityksen tuloksena saadaan kunkin sähkökaupan osapuolen sähkötaseet.

Taseselvityksyksiköllä tarkoitetaan järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan toimintayksikköä, tytäryhtiötä tai osakkuusyhtiötä, joka huolehtii valtakunnalliseen taseselvitykseen liittyvistä tehtävistä.

Tasesähköllä tarkoitetaan Tasepalvelun tarjoajan tarjoamaa sähköenergiaa, jota siirtoverkonhaltijat käyttävät verkon tasapainottamiseen. Tässä dokumentissa **säätöenergia**.

Tasevastaavalla tarkoitetaan sähkömarkkinoiden osapuolta, jolla on voimassa oleva tasepalvelusopimus Fingridin kanssa. Toisin sanoen osapuolen avoin toimittaja on Fingrid.

Tasevastuulla tarkoitetaan vastuuta siitä, että sähkökaupan osapuolen tuotanto ja hankinta kattavat tämän kulutukset ja sähkön toimitukset kunkin tunnin aikana. Kaikki sähkökaupan osapuolet ovat tasevastuullisia.

Tehokaupalla tarkoitetaan Fingridin tekemiä tunninaikaisia tehokauppoja tasehallinnan sekä tarvittaessa muun järjestelmävastuun hoitoon liittyviin tarpeisiin.

Tuotantosuunnitelmalla tarkoitetaan ennen käyttötuntia tasevastaavan ilmoittamaa suunniteltua tuotantoa käyttötunnille.

Tuotantotaseella tarkoitetaan tasetta, joka muodostuu tasevastaavan kokonaistuotantosuunnitelmasta, toteutuneesta tuotannosta sekä tuotantotaseen tehokaupoista ja säätöenergioista.

2 Tasevastaavaksi ryhtymisen vaatimukset

Tasevastaavaksi ryhtymisen vaatimukset:

- tulee olla laillisesti kotivaltionsa lainsäädännön mukaan rekisteröity oikeushenkilö;
- tulee olla rekisteröitynyt jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle EU 1227/2011 (REMIT) asetuksen mukaisesti;
- tulee olla Taseselvitysyksikön hyväksymä selvitystili;
- tulee asettaa vakuudet Taseselvitysyksikölle;
- tulee olla valmius vastaanottaa laskuja Taseselvitysyksiköltä;
- tulee rekisteröityä sekä ilmoittaa vaaditut rakenteelliset tiedot Taseselvitysyksikölle.

3 Valtakunnallinen taseselvitys

Taseselvityksessä selvitetään sähkömarkkinoilla toimivien osapuolten väliset sähköntoimitukset (Markkinaosapuoli). Tasepoikkeamat lasketaan kullekin Tasevastaavalle tuotantosuunnitelmien, kiinteiden toimitusten (kahdenväliset kaupat sekä sähköpörssi-kaupat), kulutuksen ja tuotannon sekä taseselvitysjakson aikaisten tasepoikkeamakorjausten (tehokauppojen ja säätöenergioiden) perusteella kuvan 1 mukaisesti. Kukin Tasevastaava on taloudellisessa vastuussa tasepoikkeamistaan.

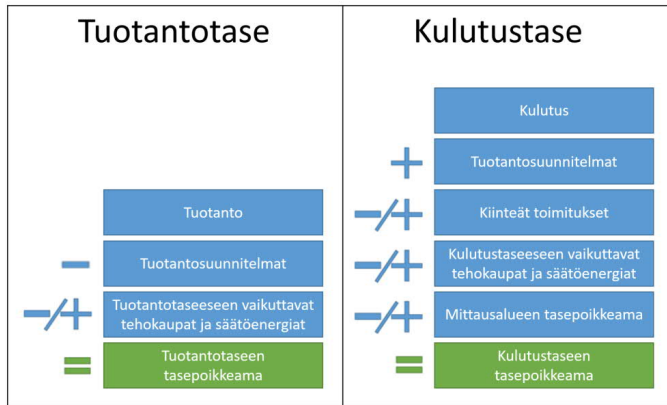
Pohjoismainen taseselvitysmalli perustuu kahden taseen malliin, jossa tuotanto- ja kulutustaseen tasepoikkeamat lasketaan ja selvitetään erikseen. Taseselvitysyksikkö vastaa Tasevastaavien taseiden selvittämisestä ja tasepoikkeamien laskutuksen suorittamisesta Fingridin toimeksiannosta.

Tasevastaavan tuotannot käsitellään tuotantotaseessa. Kiinteät toimitukset, kulutukset sekä mittausalueen tasepoikkeamat käsitellään vastaavasti kulutustaseessa.

Tuotantosuunnitelmat käsitellään sekä tuotanto- että kulutustaseessa.

Taseselvitysjakson aikaiset tasepoikkeamakorjaukset (tehokaupat sekä säätöenergiat) käsitellään, joko tuotanto- tai kulutustaseessa riippuen siitä kummasta on tehty tehokauppa tai kumpaan taseeseen säätöenergia on kirjattu.

Taseselvitysyksikkö laskee Tasevastaavan tasepoikkeamaa automaattisesti tunneittain 13. päivään saakka toimituspäivän jälkeisestä päivästä. Kyseisenä aikana Tasevastaava voi pyytää tasepoikkeaman uudelleenlaskentaa virheen havaitessaan.

Kuva 1. tasepoikkeaman laskenta

4 Tasevastuun järjestäminen sähkökäyttöpaikassa

Sähkökäyttäjällä tulee olla yksi avoin toimittaja (sähkönmyyjä) kunkin sähköverkkoon liitetyn sähkökäyttöpaikkansa sähkökäyttöä varten. Sähköntuottajalla, joka syöttää sähköä sähköverkkoon siinä siirrettäväksi, tulee olla yksi avoin toimittaja (sähkönmyyjä) kunkin sähköverkkoon liitetyn sähkökäyttöpaikkansa sähköntuotantoa ja siihen liittyvää sähkökäyttöä varten. Osuusvoimalaitosten tuotanto-osuudet jaetaan tämän estämättä kappaleen 6.1.4 Osuusvoimalaitosten käsittely mukaisesti.

Avoimen toimittajan (sähkönmyyjän) tulee osoittaa sähkömarkkinoiden osapuolelle suorittamalleen avoimelle toimitukselle Tasevastaava, joka tämän avoimen toimituksen tai siihen ulottuvan katkeamattoman avointen toimitusten ketjun välityksellä tasapainottaa kysymyksessä olevaan avoimeen toimitukseen perustuvan sähköntuotannon ja -hankinnan sekä sähkökäytön ja -toimituksen osapuolelle.

5 Tasevastaavan vastuut

Tasevastaava on Markkinaosapuoli, jolla on voimassa oleva sopimus Taseselvitysryhmän ja Fingridin kanssa. Tasevastaavan vastuita ovat seuraavat:

- Tulee olla voimassa oleva tasepalvelusopimus Fingridin kanssa;
- Tulee olla voimassa oleva taseselvitysryhmän sopimus Taseselvitysryhmän kanssa;
- Tulee toimittaa säätöobjektikohtaiset suunnitelmat Fingridille;
- Tulee raportoida taseeseensa liittyvät kahdenväliset kaupat Taseselvitysryhmälle ja tarkastaa niiden oikeellisuus;
- Olla taloudellisessa vastuussa tasepoikkeamistaan;
- Selvittää tasevastuunsa tasepoikkeamat taseselvitysryhmän kanssa;
- Tulee ylläpitää ajantasaiset taseselvityksen rakenteelliset tiedot;
- Kaikkien Taseselvitysryhmän raportointien tietojen tarkistaminen ja poikkeamista ilmoittaminen;
- Tulee ilmoittaa Taseselvitysryhmälle taseessaan olevat sähkönmyyjät mittausaluekohtaisesti, erikseen tuotannolle ja kulutukselle; ja
- Tulee suunnitella sähkötaseensa tasapainoon tuntitasolla.

6 Rakenteellisten tietojen raportointi

Rakenteelliset tiedot ovat tietoja Markkinaosapuolista ja niiden suhteista toisiinsa (esim. Tasevastaavan ja sähkön myyjän suhde) sekä markkinaobjekteista ja markkinaobjektiliitännöistä (esim. sähkön myyjän ja mittausalueen suhde). Määritelmät löytyvät taseselvitysryhmän kulloinkin voimassa olevasta Nordic Imbalance Settlement (NBS) Handbook –ohjekirjasta. Jokainen Markkinaosapuoli on vastuussa rakenteellisten tietojen toimittamisesta ja päivittämisestä.

Jokaisen Markkinaosapuolen on rekisteröidyttävä Taseselvitysryhmälle voidakseen toimia markkinoilla. Rekisteröityminen tehdään Taseselvitysryhmän kotisivuillaan julkaiseman Service request yhteydenotto-palvelun kautta. Markkinaosapuolet ovat vastuussa rekisteröitymisestä ja omien tietojensa ajantasaisuudesta.

Taseselvitysryhmä ylläpitää rakenteellisia tietoja Markkinaosapuolten ja Fingridin sekä muiden markkinatoimijoiden (esim. palveluntoimittajat) antamien tietojen perusteella.

6.1 Raportointivastuut ja aikataulut

Taseselvitysryhmä vastaanottaa Online-palvelun kautta Markkinaosapuolilta rakenteellisia tietoja taseselvitysryhmään jossa Taseselvitysryhmä tarkistaa tiedot. Kun Taseselvitysryhmä on hyväksynyt rakenteelliset tiedot, Taseselvitysryhmä julkaisee kyseiset tiedot tietoihin oikeutetuille Markkinaosapuolille Online-palvelussa.

Kaikkien Markkinaosapuolten on haettava Taseselvitysryhmältä lupaa rakenteellisten tietojen tarkasteluun. Markkinaosapuolet vastaavat itse rekisteröitymisestä ja omien tietojensa ajantasaisuudesta.

6.1.1 Tasevastaava vastaa seuraavien rakenteellisten tietojen raportoinnista ja ylläpidosta

- Yrityksen rekisteröimisestä Tasevastaavaksi;
- Yhteystietojen ylläpito;
- Mistä sähkönmyyjistä he vastaavat tuotantotaseen osalta ja millä mittausalueilla;
- Mistä sähkönmyyjistä he vastaavat kulutustaseen/kauppojen osalta ja millä mittausalueilla;
- Kiinteiden toimitusten rakenteellisten tietojen hallinnasta niiden sähkönmyyjien osalta, joista Tasevastaava on vastuussa; kiinteän toimituksen voi rekisteröidä jompikumpi Tasevastaavista ja tällöin Taseselvitysryhmä tiedottaa vastapuolelle, että tämän Tasevastaavan kanssa tehty kahdenvälinen kauppa on rekisteröity;
- Tuotantoyksikön määrittelystä oikealle säätöobjektille;
- Riittävän tiedon toimittamisesta Fingridille säätöobjektien rekisteröintiä varten;
- Tasevastuunsa osuusvoimalaitoksiksi määriteltävät voimalaitokset, niiden osakkaat (sähkönmyyjät), osakkaiden tuotannon perusjakosuhteet suhdeluokina per osuusvoimalaitos (esim. 3/9) ja osuusvoimalaitosten kapasiteetit sähköpostilla osoitteeseen settlement@esett.com;

- Sähköpörssikauppojen rakenteellisten tietojen ylläpitovastuu on nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla; ja
- Nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ylläpitää lisäksi omalta osaltaan markkina-alueiden välisiin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin liittyvien siirtojen rakenteelliset tiedot.

6.1.2 Verkonhaltija vastaa seuraavien rakenteellisten tietojen raportoimisesta ja ylläpidosta

- Yrityksen rekisteröiminen verkkonhaltijaksi;
- Yhteystietojen ylläpito
- Mittausalueen rajapistesummia koskevat rakenteelliset tiedot;
- Mittausalueen kulutusta koskevat rakenteelliset tiedot:
 - sähkönmyyjä, mittausalue, kulutuslaji ja voimassaolo;
- Mittausalueen tuotantoyksiköiden rakenteellisten tietojen päivitys:
 - mittausalue, tuotantolaji, voimassaolo, tuotantoyksikön tunnus ja kapasiteetti;
- Tuotannon rakenteellisten tietojen päivitys:
 - sähkönmyyjän nimeäminen tuotantoyksikölle; ja
- Ilmoitettava sähkönmyyjä jokaiselle mittausalueelle, mittausalueen tasepoikkeaman ja rajapistekaupan käsittelyä varten.

6.1.3 Rakenteellisten tietojen raportoinnin aikataulut

Taseselvityksen rakennetiedot on raportoitava seuraavien määräaikojen mukaisesti, vastaavat määräajat koskevat myös rakennetietojen päättymisestä raportointia.

6.1.3.1 Tasevastaavan raportointi

Tasevastuunsa kiinteiden toimitusten rakenteelliset tiedot viimeistään kolme täyttä vuorokautta ennen ensimmäistä toimituspäivää (raportoidaan Taseselvityksikölle).

Tasevastuunsa tuotantoyksiköiden määrittäminen säätöobjekteihin ja tuotantosunnitelmiin viimeistään 14 täyttä vuorokautta ennen ensimmäistä toimituspäivää (raportoidaan Fingridille).

Tasevastuunsa säätöobjektien määrittäminen tuotantoyksiköille viimeistään yksi täysi vuorokausi ennen toimituspäivää (raportoidaan Taseselvityksikölle).

Tasevastuullaan olevan sähkönmyyjän määrittäminen kulutukselle ja tuotannolle mittausalueittain viimeistään 5 täyttä vuorokautta ennen ensimmäistä toimituspäivää (raportoidaan Taseselvityksikölle).

Edellisestä poiketen ilmoitus sähkönmyyjän tasevastuun päättymisestä mittausalueella tulee tehdä viimeistään 14 täyttä vuorokautta ennen viimeistä toimituspäivää (raportoidaan Taseselvityksikölle).

6.1.3.2 Verkonhaltijan raportointi

Mittausalueidensa rajapistesummaa koskevat rakenteelliset tiedot viimeistään 14 täyttä vuorokautta ennen ensimmäistä toimituspäivää (raportoidaan Taseselvityksikölle).

Mittausalueidensa kulutusten ja pientuotannon rakenteelliset tiedot viimeistään seitsemän täyttä vuorokautta toimituspäivän jälkeen (raportoidaan Taseselvityksikölle).

Mittausalueidensa tuotantojen rakenteelliset tiedot viimeistään ensimmäistä toimituspäivää edeltävänä vuorokautena (raportoidaan Taseselvityksikölle).

6.1.4 Osuusvoimalaitosten käsittely

Osuusvoimalaitoksesta muodostetaan oma mittausalue, jolla tulee olla yksi verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä, joka vastaa kyseisen mittausalueen taseselvityksestä, kuten esimerkiksi tuotantojen ja muiden taseselvitystietojen laskemisesta ja raportoinnista Taseselvityksikölle sekä muille tietoihin oikeutetuille osapuolille. Kyseinen mittausalue muodostetaan vastaavalla tavalla kuin mitkä muut tahansa mittausalueet yhteispohjoismaisessa taseselvitysmallissa eli se eriytetään muista mittausalueista rajapistemittauksin, joista raportoidaan rajapistesummat vastinmittausalueita kohden Taseselvityksikölle.

Osuusvoimalaitoksen osakkaat muodostetaan taseselvitykseen yhteispohjoismaisesta taseselvitysmallin mukaisina sähkönmyyjinä. Osuusvoimalaitoksesta muodostettavalle mittausalueelle muodostetaan niin monta tuotantoyksikköä kuin on osakasta. Mittausalueen verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä määrittää sähkönmyyjät muodostetuille tuotantoyksiköille.

Osuusvoimalaitoksen Tasevastaavana toimii osuusvoimalaitoksesta muodostetun mittausalueen tasepoikkeaman sähkönmyyjän Tasevastaava.

Osuusvoimalaitoksen toteutuneen tuotannon jako perustuu osuusvoimalaitoksen osakkaiden Tasevastaavien viimeistään 45 minuuttia ennen käyttötuntia Taseselvityksikölle ilmoittamiin osakaskohtaisiin tuotanto-osuuksiin. Tuotanto-osuudet ilmoitetaan megawattitunteina.

Osuusvoimalaitoksen osakkaan Tasevastaava vahvistaa käyttötunnin aikana käytetäänkö ennen käyttötuntia ilmoitettua osakaskohtaista tuotanto-osuutta kiinteänä osakkaan toteutuneena tuotantona käyttötunnille. Muulloin osakkaan toteutunut tuotanto lasketaan kaikkien osuusvoimalaitoksen tuotanto-osuuksien suhteessa huomioiden vahvistetut kiinteät osuudet.

Jos osuusvoimalaitoksen kiinteiksi vahvistettujen tuotanto-osuuksien yhteenlaskettu energia on suurempi kuin kyseisen tunnin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto, niin toteutunut tuotanto jaetaan ainoastaan kiinteiksi vahvistettujen tuotanto-osuuksien suhteessa osakkaille.

Jos kaikki osuusvoimalaitoksen ennen käyttötuntia ilmoitetut tuotanto-osuudet on käytötunnilla vahvistettu tai vahvistamatta käytettäviksi kiinteinä osuuksina käyttötunnille, osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan ennen käyttötuntia ilmoitetujen tuotanto-osuuksien suhteessa.

Jos osuusvoimalaitoksen yhdenkään osakkaan käyttötunnin tuotanto-osuutta ei ole ilmoitettu ennen käyttötuntia, niin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan osakkaiden tuotannon perusjakosuhteiden mukaisesti.

Jos osuusvoimalaitoksen kaikki osakkaat ilmoittavat ennen käyttötuntia tuotanto-osuudekseen nollan, niin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan osakaiden tuotannon perusjakosuhteiden mukaisesti.

Tarkempi ohjeistus tuotanto-osuuksien ja niiden vahvistusten toimittamisesta löytyy Taseselvitysryhmän *Osuusvoimalaitosten tuotanto-osuuksien käsittely* -ohjeistuksesta.

Osuusvoimalaitoksen osakaskohtaisen tuotantoyksikön toteutuneen tuotannon laskeamisessa ja raportoinnissa huomioidaan käyttötunnin aikana Fingridille sähkömarkkinoilla määritellyn järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarvittavat osakaskohtaiset säätösähkökaupat, sekä muut osakaskohtaiset säätökaupat.

Mittausalueen verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä vastaa edellä mainittujen osuusvoimalaitoksen toteutuneiden osakaskohtaisten tuotantojen laskennasta ja tietojen raportoinnista Taseselvitysryhmälle.

7 Taseselvitystietojen raportointi

Markkinaosapuoli raportoi taseselvitystiedot Taseselvitysryhmälle sanomina tai Online-palvelun kautta. Raportoitujen tietojen perusteella Taseselvitysryhmä selvittää Tasevastaavien kulutuksen ja tuotannon tasepoikkeamat.

Taseselvitysryhmä raportoi taseselvitystiedot Markkinaosapuolille sanomina tai Online-palvelun kautta.

7.1 Tasevastaava vastaa seuraavien taseselvitystietojen raportoinnista

Tasevastaavan tulee raportoida taseselvitystietoja kohtien 7.1.1. ja 7.1.2 mukaisesti

7.1.1 Säättöobjektikohtaiset suunnitelmat

Säättöobjektikohtainen suunnitelma on tiettyjä tuotantoyksiköitä koskeva tuntipohjainen suunnitelma. Tasevastaavan tulee raportoida säättöobjektikohtaiset suunnitelmat Sopimuksen liitteen 1 Fingrid Oyj:n käsikirjan osan 1 tasehallinnan yleisiä ehtoja noudattaen.

7.1.2 Kiinteät toimitukset

Tasevastaavan tulee raportoida Taseselvitysryhmälle tasevastuunsa sähkömyyjäkohtaiset vastapuolittain eriteltyt kiinteiden toimitusten lopulliset tuntitason tiedot viimeistään 20 minuuttia ennen käyttötuntia.

Edellisestä kohdasta poiketen vain nimitetty sähkömarkkinaoperaattori raportoi ylläpitämiensä vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden sähkömyyjäkohtaiset vastapuolittain eriteltyt sähköpörssikaupat, mukaan luettuna tarjousalueiden väliset kaupat. Päivänsisäisten markkinoiden osalta sähkömarkkinaoperaattorin tulee raportoida alustavat tiedot toimituksista ennen käyttötunnin alkua ja lopulliset tuntitason tiedot toimituksista viimeistään toimituspäivää seuraavana 13 päivänä kello 12 (CET) mennessä.

7.2 Verkonhaltija vastaa seuraavien taseselvitystietojen raportoinnista

Verkonhaltijan tulee raportoida Taseselvitysryhmälle alustavat tiedot toimituksista toimituspäivää seuraavana toisena päivänä kello 11 mennessä ja lopulliset tiedot toimituksista toimituspäivää seuraavana 11 päivänä kello 24 mennessä.

7.2.1 Rajapistesummat

Verkonhaltija raportoi mittausalueensa rajapistemittausten summatiedot muihin mittausalueisiin nähden.

7.2.2 Tuotanto

Verkonhaltija raportoi yli 1 MW tuotantoyksiköiden tuntimitatut tiedot tuotantoyksiköittäin Taseselvityksyksikölle. Myyjän alle 1 MW pientuotannon voi netottaa kulutuksen kanssa eikä sitä tarvitse raportoida. Poikkeuksena edelliseen sähkön myyjän alle 1 MW pientuotannon summa, joka ylittää sähkön myyjän kulutuksen mittausalueella, on raportoitava erikseen.

Sähköteholtaan yli 1 MW:n varavoimageneraattorit, energiavarastot tai muut pientuotantolaitteet, jotka on tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön tai häiriötilanteita varten, voidaan netottaa kulutustaseeseen.

7.2.3 Kulutus

Verkonhaltija raportoi Taseselvityksyksikölle sähkönmyyjittäin eriteltyt summatiedot mittausaluekohtaisesti. Summatiedot raportoidaan seuraavasti eriteltyinä:

- Mitattu kulutus (tuntimitattu)
- Tyyppikuormituskäyrän avulla laskettu kulutus
- Häviöt
 - Mittausaluekohtaiset häviöt lasketaan rajapistesumman, mitatun tuotannon ja mitatun kulutuksen perusteella seuraavalla tavalla: häviöt = – (rajapistesumma + mitattu tuotanto + mitattu kulutus + tyyppikuormituskäyrän avulla laskettu kulutus).

7.3 Taseselvityksyksikön raportointiperiaatteet

Taseselvityksyksikkö raportoi:

1) taseselvittäjälle alustavat taseselvitystiedot toisena päivänä toimituspäivän jälkeen ja lopulliset taseselvitystiedot viimeistään 13. päivänä toimituspäivän jälkeen, jotka liittyvät sen taseselvitystehtävän suorittamiseen;

2) Tasevastaavalle alustavat tasesähköyksikön ja Tasevastaavan väliset sähköntoimitukset toisena päivänä toimituspäivän jälkeen ja lopulliset tasesähköyksikön ja Tasevastaavan väliset sähköntoimitukset viimeistään kolmantenatoista 13. päivänä toimituspäivän jälkeen;

3) sähkömarkkinoiden osapuolelle taseselvittäjien ilmoittamat alustavat taseselvitystiedot toisena päivänä toimituspäivän jälkeen ja lopulliset taseselvitystiedot viimeistään kolmantenatoista 13. päivänä toimituspäivän jälkeen, jotka koskevat osapuolta itseään;

4) ulkomaiselle osapuolelle valtakunnallisen markkinatasealueen rajan ylittävät alustavat sähköntoimitukset toisena päivänä toimituspäivän jälkeen ja lopulliset sähköntoimitukset viimeistään kolmantenatoista 13. päivänä toimituspäivän jälkeen.

7.4 Tietojen toimittaminen

Toimitettavan tiedon tulee olla vastaanottajalla asetettuun määräaikaan mennessä. Viimeisin määräajassa toimitettu tieto korvaa aiemman samaa asiaa koskevan tiedon.

7.5 Kalenteri ja aikavyöhykkeet

Pohjoismainen taseselvitysmalli käyttää pohjoismaista yhdistelmäkalenteria, jossa näkyvät kaikkien mukana olevien maiden kansalliset pyhäpäivät. Pohjoismainen kalenteri löytyy Taseselvitysyksikön verkkosivustolta.

Pohjoismainen taseselvitysmalli noudattaa Keski-Euroopan aikaa (CET), Keski-Euroopan kesäaikaa (CEST) ja 24-tuntista kelloa (klo 10 illalla kirjoitetaan 22.00) toiminnassaan (esim. laskutuksessa ja tasepoikkeamien selvityksessä). Kaikkien Taseselvitysyksikön kanssa toimivien Markkinaosapuolten on noudatettava tätä toimintatapaa. Pohjoismainen taseselvitysmalli käyttää myös talvi- ja kesäajan siirtymää. Maaliskuun viimeisessä sunnuntaissa on 23 tuntia ja lokakuun viimeisessä sunnuntaissa on 25 tuntia.

Poikkeuksen muodostaa verkonhaltijoiden taseselvitystietojen raportointi, jossa noudatetaan työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen mukaisesti Suomen virallista aikaa, huomioiden kesä- ja talviaikasiirtymä.

Rakenteellisten tietojen hallintaa (esim. sähkön myyjän tasevastuuta) täydennetään kunkin maan lainsäädännöllä. Suomessa rakenteellisten tietojen hallinta tapahtuu Itä-Euroopan ajassa (EET) ja Itä-Euroopan kesäajassa (EEST).

8 Ehtojen rikkominen

Mikäli Tasevastaava ei noudata näitä ehtoja ja edellytyksiä, Tasevastaavan on viipymättä annettava vaadittavat selvitykset ja ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin Fingridin vaatimalla tavalla.

Mikäli rikkomus on olennainen, Fingridillä on oikeus purkaa tasepalvelusopimus.

Lisäksi Fingridillä on oikeus purkaa Sopimus päättymään välittömästi, jos Tasevastaava asetetaan selvitystilaan, Tasevastaavan oma pääoma rekisteröidään negatiiviseksi, Tasevastaava laiminlyö maksunsa, asetetaan konkurssiin, osoittaa muita merkkejä maksukyvyttömyydestä tai muuten rikkoo törkeästi Sopimusta. Fingridillä on vastaava oikeus myös, jos Tasevastaavalla ei ole voimassaolevaa taseselvityssopimusta Taseselvitysyksikön kanssa.

9 Vahingonkorvaus

Sopimusosapuolet eivät ole vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut Sopimuksen piiriin kuuluvasta suorituksesta, ellei vahingon osoiteta aiheutuneen sopimusosapuolen tai tämän toimeksiannosta toimivan tuottamuksesta, jota ei voida pitää vähäisenä. Sopimusosapuolet eivät ole vastuussa toisilleen epäsuorista tai välillisistä vahingoista kuten esimerkiksi saamatta jääneestä voitosta tai sopimusosapuolen kolmannelle osapuolelle maksamista vahingonkorvauksista eikä muistakaan seurannaisvahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella taikka salsapitovelvoitteen rikkomisella.